

Załącznik do uchwały nr XXX/233/2009
Rady Miasta Bartoszyce
z dnia 26 lutego 2009 r.

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ MIASTA BARTOSZYCE NA LATA 2009 – 2013

Bartoszyce 2009

SPIS TREŚCI

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ	3
II. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ	4
III. ZADANIA ZAPLANOWANE W RAMACH PROGRAMU	5
IV. ODBIORCY PROGRAMU – GRUPY DOCELOWE	5
V. METODY REALIZACJI PROGRAMU	6
VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU	6
VII. REALIZATORZY PROGRAMU	7
VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	7
IX. EWALUACJA PROGRAMU	7

I. Założenia Programu Aktywności Lokalnej

Ideą Programu Aktywności Lokalnej Miasta Bartoszyce, zwanego dalej programem, jest inicjowanie i ukierunkowywanie działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej oraz motywowanie instytucji i organizacji służących członkom w/w społeczności do nawiązywania partnerstwa na ich rzecz.

Program swoim zasięgiem obejmuje mieszkańców miasta Bartoszyce, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i stanowi uzupełnienie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bartoszyce do 2015 roku*.

Program Aktywności Lokalnej Miasta Bartoszyce, wyznacza również cel projektów systemowych przewidzianych do realizacji w ramach Poddziałania 7.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Priorytet VII – „Promocja integracji społecznej”. Będzie on realizowany w latach 2009 – 2013 poprzez podprogramy, opracowywane w odstępach rocznych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z udziałem instytucji i organizacji partnerskich i skierowane do poszczególnych osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności lokalnej. Założenia przyjęte w Programie są zgodne z zapisami krajowych dokumentów strategicznych, a w szczególności:

- ▶ *Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015*
- ▶ *Narodową Strategią Integracji Społecznej Dla Polski*
- ▶ *Strategią Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013*
- ▶ *Strategią Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007 – 2013*
- ▶ *Narodową Strategią Spójności 2007 - 2013*
- ▶ *Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007 – 2013*

Każdy z powyższych dokumentów zakłada realizację zadań służących rozwojowi społeczno – gospodarczemu kraju, a w efekcie podniesienia poziomu i jakości życia obywateli. Kluczowym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych, aktywnych społeczności, skutecznie wspomaganych w realizacji celów życiowych, działających na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności. Działania na rzecz integracji mogą okazać się skuteczne jedynie w warunkach wspierania i rozwoju kapitału ludzkiego rozumianego jako zasób wiedzy, umiejętności i potencjału tkwiącego w każdym człowieku oraz społeczeństwie jako całości. Ponadto konieczna jest kontynuacja działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu i niwelujących jego skutki. Zjawisko to prowadzi bowiem do braku lub ograniczenia możliwości uczestnictwa i dostępu do instytucji publicznych i rynków, pełnienia ról społecznych, korzystania z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenia zasobów i zdobywania dochodów w godny sposób.

Zgodnie z wymienionymi powyżej dokumentami, Priorytetowe działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu, powinny być ukierunkowane na:

- ▶ ograniczanie obszarów skrajnego ubóstwa,
- ▶ rozbudowanie świadczeń wspierających aktywność,
- ▶ promocja działań prospołecznych,
- ▶ wspieranie rozwoju różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej mieszkańców, w tym w szczególności klientów pomocy społecznej,
- ▶ wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich,
- ▶ upowszechnianie kształcenia ustawicznego,
- ▶ ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji,
- ▶ zwiększenie aktywności lokalnych instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów (rozwój lokalnych partnerstw),
- ▶ wspieranie rozwoju podmiotów gospodarki społecznej.

II. Cele Programu Aktywności Lokalnej

Cel główny Programu:

zwiększenie potencjału rozwojowego oraz podniesienie poziomu aktywności społecznej mieszkańców miasta Bartoszyce (w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym), we wszystkich sferach życia społecznego.

Cele szczegółowe Programu:

1. Poprawa jakości życia i funkcjonowania mieszkańców miasta.
2. Stworzenie warunków do rozwoju mieszkańców, pobudzenie aktywności społecznej oraz motywowanie do samoorganizacji.
3. Wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z obszarem zamieszkania.
4. Stworzenie warunków sprzyjających podejmowaniu inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych oraz umożliwiających ich współdziałanie w życiu społecznym.
5. Wypracowanie w danym środowisku modelu pracy opartego na partnerstwie oraz współuczestnictwie przedstawicieli instytucji, organizacji i członków danych społeczności.
6. Upowszechnianie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym.
7. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.
8. Wzrost efektywności pomocy społecznej.

III. Zadania zaplanowane w ramach Programu

Cele Programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

1. Analiza i diagnoza potrzeb wybranych społeczności lokalnych, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych obszarów miasta oraz cech osób będących członkami danej społeczności.
2. Inicjowanie działań na rzecz aktywizacji i integracji członków społeczności lokalnej.
3. Podniesienie poziomu wiedzy, kompetencji społecznych lub/i zawodowych osób biorących udział w programie.
4. Zawiązanie lokalnego partnerstwa zainteresowanych instytucji i organizacji skupionych wokół zdiagnozowanych problemów społecznych.
5. Stworzenie lokalnych koalicji rozwiązywania wiodących problemów społecznych na terenie miasta Bartoszyce.
6. Rozwiązywanie problemów społeczności lokalnej.
7. Inicjowanie i współorganizowanie – z udziałem lokalnych partnerów – działań o charakterze środowiskowym i integracyjnym.
8. Realizowanie projektów na rzecz aktywizacji i integracji lokalnej z udziałem partnerów oraz samych społeczności.
9. Pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych /budżetowych i pozabudżetowych/ na realizację projektów skierowanych do społeczności lokalnych.
10. Dokonanie diagnozy trudności i barier napotkanych podczas realizacji programu w celu usprawnienia działań przewidzianych na lata przyszłe.
11. Inne, zgodne z celami programu, jeśli wynikają z uzasadnionych potrzeb.

IV. Odbiorcy programu – grupy docelowe

Program kierowany jest do osób będących:

- 1) członkami społeczności lokalnych funkcjonujących na terenie miasta,
- 2) osobami skupionymi wokół konkretnych środowisk (grupy zawodowej lub społecznej),
- 3) osobami doświadczającymi lub zagrożonymi dysfunkcjami oraz ich najbliższego otoczenia, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami.

W szczególności działania przewidziane w ramach Programu będą skierowane do osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem, w tym m.in. bezrobotnych, poszukujących pracy, nie pozostających w zatrudnieniu lub zatrudnionych zagrożonych wykluczeniem społecznym, młodzieży w wieku 15 – 25 lat pochodzącej z tych środowisk, jak również osób niepełnosprawnych i uzależnionych po ukończeniu programu integracyjnego. Pierwszeństwo w dostępie do działań przewidzianych niniejszym Programem będą posiadały osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

V. Metody realizacji programu¹

- 1) środowiskowa praca socjalna – działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- 2) instrumenty aktywnej integracji o charakterze zawodowym, edukacyjnym, zdrowotnym i społecznym,
- 3) działania o charakterze środowiskowym – to inicjatywy integrujące, obejmujące między innymi badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, debaty, organizowanie i inspirowanie mieszkańców do udziału w imprezach i spotkaniach, w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

VI. Przewidywane efekty Programu

1. Diagnoza potrzeb oraz problemów społecznych mieszkańców miasta.
2. Wzrost wiedzy i kompetencji mieszkańców, aktywne postawy społeczne i zawodowe.
3. Poczucie tożsamości i przynależności społecznej mieszkańców miasta Bartoszyce oraz współodpowiedzialności za procesy zachodzące w ramach danej wspólnoty.
4. Zintegrowane i aktywne społeczności lokalne, grupy społeczne.
5. Wykorzystywanie w działaniach środowiskowych metod i form pracy, adekwatnych do potrzeb oraz możliwości grup i społeczności lokalnych.
6. Funkcjonowanie społeczności lokalnych otwartych na grupy zagrożone wykluczeniem społecznym.
7. Planowanie i realizacja projektów na rzecz społeczności lokalnych, stanowiących odpowiedź na ich realne potrzeby.
8. Efektywne zarządzanie zasobami ludzkimi istniejącymi w poszczególnych obszarach i społecznościach.
9. Prężne i aktywne instytucje i organizacje, działające na zasadach partnerstwa, zaangażowane w działania środowiskowe o charakterze aktywizacyjnym i integracyjnym.

¹ Zgodnie z obowiązującymi „Zasadami przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013”

VII. Realizatorzy Programu

Instytucje, organizacje i stowarzyszenia z terenu miasta Bartoszyce, działające na rzecz członków społeczności lokalnych, w szczególności:

- Urząd Miasta,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- placówki edukacyjne, kulturalne i sportowe,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- organizacje pozarządowe i kościelne,
- Policja,
- lokalny biznes,
- lokalne media i in.

VIII. Źródła finansowania

Działania realizowane w ramach *Programu Aktywności Lokalnej* mogą być finansowane z następujących źródeł:

- a) środki pochodzące z budżetu państwa,
- b) środki pochodzące z budżetu samorządu terytorialnego,
- c) środki z funduszy strukturalnych – Program Operacyjny Kapitał Ludzki – projekty systemowe dla ośrodków pomocy społecznej,
- d) środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym darowizny i sponsoring,

IX. Ewaluacja Programu

W ramach monitoringu prowadzona będzie analiza zmian ilościowych zachodzących podczas realizacji przewidzianych zadań. Niniejsze zmiany będą analizowane z wykorzystaniem następujących wskaźników: liczba osób biorących udział w programie, liczba środowisk, liczba organizowanych przedsięwzięć.

W odstępach rocznych sporządzane będą sprawozdania z wykonania podprogramów realizowanych w ramach *Programu Aktywności Lokalnej na lata 2009 – 2013*, stanowiących część składową sprawozdań z działalności merytorycznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej za dany rok, przedkładane do zatwierdzenia przez Radę Miasta Bartoszyce. Będą one zawierały zarówno dane dotyczące zmian ilościowych, jak również ocenę poprawy jakości.

Po zakończeniu realizacji Programu zostanie przygotowany raport końcowy i dokonana ocena stopnia realizacji założonych przedsięwzięć oraz osiągniętych rezultatów.